XV. évfolyam Celldömölk, (Kiscell) 1913. augusztus 3. 31.

Kemenesvidék

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KISCZELL és VIDÉKE“) Megjelenik minden vasárnap. („KISCZELL és VIDÉKE“)

Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . 2 kor.
Fél évre . . . . 4 „ | Egyes szám ár . 1 kor.
Tanitóknak és jegyzőknek egy évre 8 kor., félévre 3 kor.
Szerkesztőségi értekezletek szerdán és pénteken

Felelős szerkesztő: Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, Domölki-utca, Gombás ház — Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és özv. Zsigmond Istvánné könyvkereskedése

A nőkérdésről.

Elmultak már azon boldog idők, mikor a házi teendők elvégzése egyedül is nyugodt életet biztositottak a nőnek. Az életviszonyok rég megváltoztak. Keserves küzdelmeknek résztvevője a nő is. Gyötrődéseiben hallatta ugyan jajszavat, de a férfiak állhatatos és egoista fellépése miatt hang maradt az és semmi más.

Ezen méltatlan eljárást az Egyesült Államok szabadságharcának idején (1774—1783) már öntudatosan érzi az amerikai nő. Rabszolgasagukat belátva egyesülnek a nőmozgalom úttörői és 1787-ben a philadelphiai congresszuson a nő részére is követelték a politikai választói jogot. A rabszolgaellenes mozgalmak közepette látva és újra érezve elnyomatásukat nagyobb energiával fogtak munkához. Szervezkedtek nationális és internationalis alapon, olyannyira, hogy az Egyesült Államokban; Vijoming, Colaradó, Idaho, Utah, Washington és Kalifornia; Ausztráliában: Dél Ausztralia, Nyugat-Ausztrália, Uj Dél, Wales Tosmánia és Viktoria: Európában: Finnország és Norvégia megadta az általános és közvetlen, parlamentális és municipalis aktiv-passiv választói jogot.

Ha „általános“ szót mondunk, abban már benne van a nőé is, mert nem általános az a választói jog, a melyből az emberiség nagyobb felet, a nőt kizárják.

A nőkérdés teljes diadalra jutásának jótékony sugarai behatolnak majd a családba, az iskola és az egész emberiség munkájába.

A családban cherubként lebeg az anyaság főölt. Itt a nőnek speciális érdekei vannak és ki lehetne szószólója annak? Csakis az anya, mert „Hiába kéred azt, ki kinjainknak nem volt részese“. Anyaság biztositó intézet csak ott van, hol a nőnek parlamentális választói joga van. — A háztartást az asszony vezeti, a drágaságot ő érzi legjobban. Ha aktiv-passiv válzsztoi joga van, nem engedi az azt előidéző rossz számszerződések létrejöttét.

A nevelés fősulya az anyán van. Csak akkor nevelhet a háza és a társadalom követelményeinek megfelelő embert, ha ő maga is gyakorlati ismerője a két tényezőnek.

A családi boldogság szilárdabb lesz általa, mert jobban állja majd a nő az élet küzdelmeit és energiáját nem a megszólások és leha időtöltésekre pazarolja, hanem jobban megértve férjének helyzetét, mintegy karöltve dolgozik gyermekei és a közügy szebb jövőjén.

A szerelem ideálisabb lesz általa, kevesebb lesz az érdekházasságok száma, mert a választói jog segitségével megnyitják a nő előtt is az összes pályakat és „egyenlő munkáért, egyenlő fizetés járó elv alapján önállóan megélhet. Ámor mindig ébren van. Szeretni fognak akkor is, de már szivük szerint, mert nem eltartót, hanem megértő karaktert keres majd térjében.

Megszabadulhatnak nőink az erkölcstelenségre sanditó hatalemberek házassági igéretetől is; az ilyenekre majd, mint Norvégiában négy havi elzárás vár.

Az iskolában a coeducatió elve életszerübb és nagyobb sikert biztosit. A leányok rendesen szorgalmasabbak, finomabbak és nemesebb izlésüek.

A társadalomra gyakorolt üdvös hatáshoz nem kell dokumentum, pedig sok van. Ime az egyik:

Az országgyülés kinyilatkoztatja, hogy a nők szavazati joga miután 16 év óta gyakorolnak Ausztrália különböző államaiban és 9 év óta a föderátióban — teljesen megcáfolta ellenzőinek félelmeit és sötét jóslatait. Eredményei, a mint barátai előre látták ime ezek: a nők tokozatosan megértették azt a nagy felelősséget, a mely a közjó tekintetében az ő vallaikra is nehezedik; a szociális és az otthont illető törvényhozás sürgőssége mindenkinek világosább lett. A tapasztalat meggyózte az országgyülést arról, hogy a nők választójogának behozatala semmi egyéb, mint annak a metodusnak alkalmazása a politikában, a mely az otthonban is a legjobb eredményt adta, t. i. a férfinak és a nőnek közös munkája az egyén és köz javára.

Ezen rövid, vázlatos tények is amellett szólnak, hogy „Munkára fel! Ne

Mese.

Irta: Béra.

A nagy diszes ebédlőterem dusan megrakott asztalanál három agg férfi ült együtt. Régi meghitt barátság fűzte őket egymáshoz. Mesebeli királyok voltak ők. A teremben nem volt kivülük senki. Mindegyikük előtt pompás kristályserlegben gyöngyözött az aranynedü. Kedélyesen elbeszélgeltek és elfeledtek az uralkodás nehéz gondjait. Régi elmult idők-t és letünt ifjuságuk emlékeit idéztek maguk elé. És a vendéglató, — a kinek borat itták, — a kastély ura, rezignált mosolyal emelte fel poharát.

— Az ifjuságnak emlékére! — szólt és odakocintott két öreg bajtársa poharához. A szemük könyes lett.

— Szép idők voltak, — sóhajtotta — a mikor meg apánk fejét nyomta a nehéz korona és mi gondtalanul, vidaman, kalandra vágyóan belekóstoltunk a veszelybe és sok édes leánycsókban volt részünk.

Felvillant a szemük sugara, mint hamu alól a szikra parázs, de csakhamar kialudt fénye és mindhárman szomorúan lógatták le galambősz fejüket.

A vendéglató egy diszes asztalra mutatott, a mely a terem egyik sarkát foglalta el.

— Látjátok, mi van ott?! Kis üvegpapucs Ugyanaz, a melyet egész országomban hordoztak körül, a mig rátalaltak Hamupipőkére! Emlékezetes kis papucs. Az egész ország népe, de főleg a főnemeseg szörnyen megbotránkozott a királynőm alantas származásán. Minduntalan azt hangoztatták, azt rebesgettek titokban, hogy tulajdonképen konyhalány volt a boldogtalan. Keresztanyja a tündér, beleavatkozott leginkább ügyeinkbe, sőt a gyermekeim nevelését is dirigálta . . .

— Lássátok ez egy csöppet sem épületes dolog . . .

— Hát bizony — szólt a másik én sem voltam irigylésre méltó. Nekem, sajnos, csak egy fiam van, de tudjátok-e, hogy kastélyomba kik lármáznak reggeltől napestig?! Kikre gondol feleségem napestig elsősorban és szakadatlanul, kiket helyez a férje és egyetlen fia fölé? A törpéket, az ősz-zakallu, furfangus eszü törpéket! Kastélyomnak gyönyörü parkjában laknak — igy akarta Hofehérke — kiraymodra élnek és boszszantanak, kinoznak engem! És, a mikor néha nekirontani akarnék a vendgazemberek egyikére, a kik immar harminc esztendeje élősködnek rajtam és mindenféle huncutságra tanitották az egyetlen fiamat, akkor a feleségem megbotrankozva pirongat: Micsoda?! Megtudnad bántani e kedves, jó törpéket, a mikor nekik köszönbeted, hogy feleségül kaptál és ők megtették meg az életemet, ezért örökös halával tartozunk nekik. „Ezért el muszaj türnöm e hét gazfickó garázdalkodását, mondja országom népe, de még a szomszédjaim is kigunyolnak udvaromnak e furcsa, de sertetlen szentségei miatt . . .

— Én Istenem, pedig be jó dolgotok van hozzám képest! — sóhajtott a harmadik. Az en Tüskerózsikám az ifjuságával együtt hullajtotta el illatos szirmait és immar csak a tüskéi vannak meg. Az anyósom elenben még ma is örö-

„TITANIA“ gőzmosó-, vegytisztitó- és kelmefestő- vállalat
CELLDÖMÖLK, Sági-utca 31.

Tisztitásra elfogad: ing, gallér és kézelőket, függönyök, valamint e szakmába vágó dolgokat, uri- és nőn felső szövetruhakat, selymet, barsonyt, csipkét, szalma, panama és posztó kalapokat. *Fest minden felét minden szinre.* Vidéki megbizást gyorsan es pontosan eszközöl. Elegendő cím: „TITANIA“, Celldömölk.

Olcsó árak! Elsőrangu munka!

(Orth) ETTEREM (Kóser)

Tisztelettel értesitem a t. utazó urakat, hogy minden kivanalmaknak megfelelő étteremben minden időben jól es olcsón lehet étkezni.

Bankettek és lakodalmak rendezését jutanyos árban elfogadom.

GRÜNFELD FULÖP Celldömölk, Sági utca 2/b.

„HUNGÁRIA“ általános biztosito r.-t. kerületi ügynökség

vesztegelj!" El kell dobni kökorszakbeli elöitéleteinket fel kell oldozni a nő rabbilincseit, és ki kell szabaditani évezredes rabszolgaságából mert csak szababságban gyarapodhatnak és növekedhetnek a szellemi és testi erők. Adják meg a nőknek jogaikat, rövid időn belül nálunk is be fogják bizonyitani, hogy ugyanazon társadalmi és politikai rátermettségük van, mint a férfiaknak.

Köves Sándor.

A patronázs.

Irta: **Saskeöy József dr.**

Alig van társadalmi intézményeink között egy is, a mely a cel, hivatás rendeltetés magasztosságában versenyezni tudna a patronázs egyesületekkel. A mi szépet, jót, hasznosat egy társadalmi intézmény, egyesület maga elé célul ki tüzhet, az mind ott tündöklik a patronázs egyesület lobogóján, amely emelett a könyörü etesség, a humanitás, az emberszeretet, a szánalom, a jótékonyság s a céltudatos gyermekvédelmi politika ékes temploma is. Az elhagyottak, elbukottak felemelője. A számüzöttek felkarolója. A bün üldözője. A bünözők társadalmi megmentője. A megtévelyedettek lelki gondozója. A megbelyegzettek istápolója. Ez a patronázs egyesület. Közremüködni a pártfogásba vettek lelki atalakitására; elökészitení a szerencsetlen elhagyottaknak és azoknak, a kik elbuktak, de felemelkedni óhajtanak, a munkás társadalomba való átmenetét. Ez a patronázs egyesület hivatása — altalában.

Ha pedig a patronázs egyesület tevékenységének részleteibe is bepillantunk, e öttünk áll egy modern emberbarati intezmeny a maga nagyszerü idealizmusával, önzetlenségével. A talált vagy elhagyott gyermekeknek állami gyermekmenhelybe internalása. A házi nevelésbe adott lelencek gondozásának ellenőrzese. Környezettanulmányok keszitése. Próbarabocsájtott bünözö fiatalkoruak felett a felügyelet gyakorlása. Javitó intézetekből kikerült, vagy a fogházviselt fiatalkoruak munkába állitása. Javitointézetek, menhelyek és fogházak látogatása. Fogságban levők családjainak segélyezése, a fogházból kikerülök részére munkaszerzes. Kell ennél szebb, gyönyörübb, idealisabb hivatas, a mit egy társadalmi intézmény maga elé megvalósitásra kitüzhet?

Ime; ez a magyar patronázs egyesület célja, hivatása, rendeltetése, tevékenységi köre, munkaprogramja. Hála a kezdeményezőknek, hála és elismeres a megalkotóinak. De ezerszeres hálára lenénk kötelezve azok iránt, a kik ezt a nagyszerü munka programot az egész vonalon végre is hajtanák, meg is valósitanák. Mert a patronázs egyesületek eme ideális munkaprogramja eleddig csak a papiron vagy igy. Igy olvastam mindezeket egy vékonyka füzetben, az országos patronázs egyesület tajékoztatójában.

Ellenben hogyha abba a merhetetlen nagyságu óriási könyvbe bepillantunk, melynek élettapasztalatok a cime, hat akkor egészen más perspek iva tarul elenk. Akkor látjuk, hogy ez a nagyszerünek tervezett emberbaráti intezmény csak papiralkotas. Az anyagi segélyezésen kivül intenzivebb munkasságot alig fejt ki. A preventiv gyermekvédelem érdekében nem is dolgozik, az különben programjat sem képezi. A patronázs egyesületek legfontosabb tevékenysége eleddig főleg az anyagi eszközök megteremtese volt, hogy segélyezhessék, gyámolithassák az arra raszorultakat. A tagsagi díjak beszedése, a patronázs céljara mulatságok rendezése — képezte inkább a fő gondjat az egyesületeknek. A fiatalkoruak elki gondozásával vajmi keveset törődtek. Azt rabiztak a templomra, iskolára, biróra.

A patronázs egyesületek már alapszervezetükben olyan termeszetüek, hogy maga az egyesület mint alany igen; az egyes tagok azonban vajmi kevés tevékenységet fejthetnek ki ebben a kiváló fontossagu társadalom tisztitó, társadalom mentő akcióban. Az egyes tagok összes tevékenysége a tagdíjak befizetésével kimerül. A közgyülés megválasztja a tisztikart, megállapitja a költségvetest, elfogadja a zarszámadást s ezzel egy év kulturmunka be is van fejezve. Az egyes tagok nem, hanem csak az ugynevezett pártfogó tisztviselők vehetnek részt a fiatalkoruak lelki gondozásában is. Tiszteletből, te jesen ingyen. Olyan munka is az! A ki közviszonyainkat ismeri, az tudja, hogy az ilyen tiszteletbeli állásból kifolyó ingyenes munkának milyen értéket lehet tulajdonitani. Mig uj, eredeti, friss az intézmény, addig lelkesedünk az ilyen vele járó tiszteletbeli hivatásért, a magyart jellemző áldozatra kész fellobbanással, hogy azután megunjuk és abbahagyjuk.

Ezeknek a pártfogó tisztviselőknek a munkája azutan a környezettanulmányok elkészitésével ki is merül. Az ideális patronázsmunka ezek vállaira volna fektetve — papiron. Nekik kellene a fiatalkoruakat védeni, ellenőrizni, az ujabbi bünözéstől visszatartani, fegyelmezni. Dehát — a hogyan a gorombaságig őszinte magyar közmondas tartja: „ingyen meg a Krisztus urunk koporsóját sem őrzik".

Hiba tehát a patronázs egyesületek alapszervezetében az, hogy a legfontosabb patronázs munkat tiszteletbeli ingyenes hivatalnokokra bizza. Ezek azután közönyükkel, önző nem törődömségükkel megbenitják magának az egyesületnek ideális tevékenységét is. Legnagyobb hibája azonban a patronázs egyesületeknek mégis az, hogy alapszervezetük, tevékenységi körük, munkaprogrammjuk csak a repressiv gyermekvédelmet tüzte ki célul, a preventiv gyermekvédelem intenziv felkarolása hivatasát nem képezi. Csak a mar bünözö fiatalkoruak megmentésén fáradozik. Csak a már javitó intézetet vegzett, fogházat viselt fiatalkoruakat segélyezi, gondozza, hogy visszaadja őket a becsületes, dolgos, munkas társadalomnak. A lelencek gondozasán kivül — a mely egyébként sem a patronázs feladata, hanem az állami gyermekmenhelyeke — csupa repressiv hivatást látunk e humanus, emberbaráti intézményünk programmjaban.

Pedig hat a nagy cél: a társadalom tisztitás, a társadalom javitas, a' társadalom erkölcsi megmentése a preventiv gyermekvédelmen alapszik. Ha fontos az, mint ahogyan igazán fontos, hogy már bünözőket viszaadjuk, megmentsük a dolgos, erkölcsös tarsadalomnak; annál ezerszerte fontosabb cel, hivatás az, me y a rakoncátlan, házi kérnyezetükben, vagy elhagyottságukban elromlott erkölcsü, bünözési hajlammal biró gyermekembereket magától a bünözéstől visszatartani, lelkükben a jó, szép, hasznos és nemes érzetét felkelteni es ápolni, a bünt velök megutáltatni, a javulásra szükséges akaraterejüket acélozni, őket az erkölcsös, munkás, becsületes társadalomnak megtartani törekszik. Ez volna a patronázs legnagyobb feladata s éppen ez nincs benne a különben ideális munkaprogrammjában.

Ennek a preventiv gyermekvédelemnek haszna, eredménye, sikere alig értékelhető, meg nem becsülhető, meg nem határozható. Nyerne vele a társadalom, melynek salakja tisztulna, söpredéke ritkulna. Nyerne vele a személy és vagyonbiztonság, melyeknek legnagyobb réme éppen a fürge, gyorskezü gyermektolvaj sereg. Nyerne vele az igazságszolgáltatás, csökkennének a bünözések Nyerne vele a közigazgatás, a csavargók, munkakerülők száma egyre apadna. Nyerne vele a kultura, a népmüvelés. Nyerne vele a földmivelés, ipar, kereskedelem; a megmentett munkáskezek mind oda osztatnának be.

A patronázs egyesületek nemes hivatásukat teljesen, tökéletesen akkor fogják igazán betölthetni, ha a preventiv gyermekvédelmet zászlajukra irják s tevékenységüket a falvakra is kiterjesztik. A falvakról a városokra. Hisz a népmozgalom is arrafelé gravitál. Hiszen a bünözés csirái is a falvakban tenyésznek. De a preventiv gyermekvédelmet ne bizzák ám ingyenes, tiszteletbeli szervekre, mert akkor az már fogantatásakor halott lesz. A preventiv gyermekvédelem nagy hivatását évi fix tiszteletdijjal fizetett, esküt tett, az igazságszogáltatás szervezetébe beosztott, idézési, elővezetési és birságolási hatalommal, hatékonyabb házi fegyelmi joggal felruházott nagy népmüvelő munkásságot is végző községi gyermekbirákra kell bizni, ha attól a társadalom megjavitását akarjuk várni. Ezek a gyermekbirák legyenek a tanitók. Erről azonban majd legközelebb...

---

kön tartó százéves álmairól ábrándozik és a kinek legalább is százévesek a világnézetei is. Néha Tüskerózsától is megborzongok, ha meggondolom, mily rémöreg, — hiszen a mikor megismertem, már egy százéves álom konzerválta az ifjuságát . . .

— Mindhármunknak kijutott — mondta rezignáltan a vendéglató. — Fődolog, hogy kioktassuk a fiainkat, ne hogy a mi sorsunkra jussanak. Ha háztüznézőbe mennék, ne keressék a regényt, a romantikát. A hétköznapi, a közönséges, — ez az! Az nem hiteget, az nem igér sokat, ehhez nem füzhetnek nagy reményeket, ellenben nem értheti őket csalódás — és ez a fődolog! Ezt kötöttem lelkére a fiamnak is a mikor hetekkel ezetőtt világgá ment, hogy teleséget keressen magának. Unokákat szeretnék ringatni térdeimen, gyönyörködni akarok törzsünknek ifju hajtásaiban . . . Már alig varom a fiam visszaérkezését . . .

Miközben az öregek imigy beszélgettek, a széles, fehér márványlépcsőn egy ifju haladt lefelé lassan meg-megálíva, gondolatokba merülten lépegetett. Imre herceg volt, a trónörökös. Magas, karcsu, aranyfürtös ifju, a kinek kék szemei maskor bátran villogtak, de ma lésütve tartotta őket. Megállott a terem ajtaja előtt, a honnan hangok zaja szüródött ki hozzá. Kissé zavarta, hogy fenséges atyja nem volt egyedül, de azért gyors elhatarozással benyitott és meglepett atyjának keblére borult.

— Nézzetek pajtások ez az én fiam! — mutatta be büszkén a király.

— Ifjukori képmásod, ilyen voltál te harmincévvel ezelőtt — mondták a barátok.

(Folyt. köv.)

Bus az idő . . .

Bus az idő, száll a felhő
Délnek,
Hogy nem leszel enyém, attól
Félek.
Itt lesz az ősz nemsokára
Erzem
S még szomorubb lesz a tanyám
Nékem.

A madarak messze-messze
Szállnak,
A sziveink tán örökre
Válnak?
Vagy visszajössz mint a fecske,
Gólya?
Nagy a bünöm s az isten le-
Rójja.

Gyere haza, hisz itt szebb az
Élet,
Maradj itten, én itt leszek
Véled!
Szebb lesz az ősz az én kis
Tanyámon,
De csak véled, édes szép
Virágom.

A mikor majd hideg szelek
Fujnak,
A mikor a rózsáinkném
Nyilnak
S tanyáink felett végigsir a
Szél is:
Akkor menj el! Veled megyek
Én is.

Kovács János.

Csak . . .

Csak egy igennel mondott többet ajkad,
Csak egy gyürüvel lettél gazdagabb,
Csak egy csokorral diszesebb szobácskád,
Csak egy rövidke hirt közölt a lap;
Csak egy kis kártyát hozott a posta,
Csak egy-két jóbarátod üdvözölt,
Veled csak ennyi, oh csak ennyi történt:
Nekem egész világom rombadőlt.

Saskeöy József.

HIREK

Pillanatfelvételek.

Istenem, hogy repül az idő,
mintha sólyomszárnyakon szállna. Talán csak tegnap, vagy tegnapelőtt volt tavasz; virágnyitó, illatos, rügyfakasztó kikelet, ma már a nyár derekán vagyunk s holnap talán már ősz lesz, szomoru, fájdalmas haldoklás: a szeptemberi kóbor szellő lesodorja a fák elsárgult leveleit s messze szórja szét a ködös levegőben. Ma még nyitnak a virágok s édes illatuk álomba ringat bennünket, ma még csattog a fülemile a bokor alján; de ki tudja, mit hoz a holnap, nem-e derütötte avar fog megzizzenni a lábunk alatt; nem fagy-e meg a csicsergő ének a kis madárka fáradt ajakán... Ma még jókedvvel, kacagva járjuk az élet nagy utját, holnap talán már fekete szemfedő borul reánk, a mely egyaránt eltakar örömet, bánatot, szenvedést, csalódást. Csak egy röpke pillanat van az élet és halál között és mi, emberek, azt is igyekszünk egymásnak megkeseriteni, gyülöletessé, szomorúvá, fájdalmassá tenni.

*

Nem tudom hogyan, nem tudom miért: olyan üresnek, olyan végtelenül szomorunak találom most a szobamat. Ezt a kicsi, meghitt bizalmas fészket, a hol már annyi álomtalan éjszakát virrasztottam át ennél az egyszerü, szerény iróasztalnál, a hol már annyi szomoru költemény született az éjszaka sötét leple alatt. Pedig nem történt semmi, semmi; minden példás rendben áll a maga helyén, az ablakom alatti virágok csak ugy pompáznak, illatoznak, mint azelőtt, nem történt semmi, semmi; csak egy arcképpel lett szegényebb az irásasztalom. Csak egy arckép nincs ott a szokott helyén, csak egy fényképtartó áll üresen, elhagyottan és én mégis ugy érzem, mintha mindent, mindent elvettek volna tőlem. Hitet, reményt, bizalmat; elrabolták az álmaimat s adtak cserébe érte sok-sok szomoruságot, keserü könnyeket, sebzett lelket. Pedig mindössze csak egy arckep hiányzik innen s a mint két kicsi kéz darabokra tépte, vele együtt a lelkem is utana szakadt. Könyv nélkül, panasz nélkül, egy zokszó nélkül.

*

Csupa hazugságból, rejtett áltatásból, merő rosszakaratu megtévesztésből áll a mi egész életünk. A mai társadalom tisztára a hazugságok hamis pillérein épült föl. Talán még önmagunknak is hazudunk. Megszokásból, nyegleségből, mert belénk öröklődött, belénk rögződött s annyiszor vesszük igénybe a hazugság erényét, hogy voltaképen nem is tudjuk, mi az igazság. Legalább nehéz megkülönböztetni őket. Hiszen ikertestvérek. Molnár Ördög-je mondja: Mátyás királyval ugyan eltemettük az igazságot, mégis megvagyunk valahogy, hanem ha valamelyik uralkodóval eltemetjük a hazugságot, akkor aztán elmehetünk a fenébe! Milyen mély, meggyőző igazság, mekkora emberismeret rejlik ebben a mondatban! És valóban, hova jutnánk mi, a huszadik század ultramodern emberei, ha elvennék tőlünk a hazugságot?... Ha nem lehetne konvencionális hazug bókot mondanunk akkor, mikor a lelkünk mélyén ott mozgolódik a kiméletlen, bántó igazság mérges fulánkja? Ha őszintén ki kellene tárni a lelkünk, levetni a hazugság álarcát, hogy meglássák bennünk a jót, a nemeset, a gonosz indulatot, a hitvány lelket, az alacsony gondolkodást; mi lenne akkor?... Mennyi szép, szines illuzió válna semmivé, mennyi sok becsületesnek tartott ember süllyedne szemünkben az élet büzös tertőjébe. Talán már nem is tudnánk berendezkedni egy olyan uj életre, a hol nincs hazugság. Nem tudnánk élni nélküle. Olyan szükséges ez nekünk, akár a levegő.

Mert igy neveltek bennünket.

Huss Ferenc.

— **Polgári iskolánk felállitása** melyről nemrégen irtunk bővebben, sajnos de több mint bizonyos, hogy a kormány szükkeblüsége folytán egyelőre befagyott. A kormány a városhoz intézett leiratában világosan megjegyezte, hogy 1913—14. tanévre állami polgári iskolát nem engedélyez, községit azonban igen, oly módon, ha a város helyiséget ad s a tanárok fizetését 50 százalék erejéig viseli. Ezt a város el is fogadta nagy örömmel. Ebben a leiratban azonban egy szóval sem tesz említést a tanügyi kormány arról, hogy az iskolát 1914 évben átveszi. Ez pedig nagy baj a város szempontjából. Tekintve a kormányok változását, a bizonytalan politikai viszonyokat, ilyen körülmények között a város nem mehet bele a polgári iskola felállitásába. Ez ügyben különben a képviselőtestület hétfőn ülést tartott, ezen kimondotta, hogy a polg. iskola felállitásába csak azon esetbe megy bele, ha kultuszminiszter irásbeli kötelezettséget vállal arra, hogy a celldömölki községi polgári iskolát 1914. évben átveszi. A kultuszminiszteriummal ez irányban *Ostffy* Lajos orsz. képviselő fog tárgyalni, a kit erre a város felkért és a kit megbizást készséggel el is fogadta. A celldömölki polg. iskola sorsa tehát rövidesen elfog dőlni, adja Isten, hogy szerencsés megoldást nyerjen. Ez idő szerint azonban polg. iskolánk sorsa bizonytalan, az ég és föld között lebeg, mint Mohamed koporsója. Hja! kulturcélokra nincsen ennek a dicső kormánynak pénze, ha azonban Bécs katonát kiván, arra mindjárt van.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter *Bartha* Elemér celldömölki kir. járásbirót saját kérelmére törvényszéki birói minőségben a soproni kir. törvényszékhez helyezte át

— **Próbaéneklés.** A szombathelyi cong. izr. templomban a péntek esti istentiszteletet alkalmából a hitközség meghivására *Móritz* Salamon pécsi kántor énekelt. A fiatal, alig 24 éves Móritz Salamon oroszorszagi származásu s egyike a legkiválóbb templomi énekeseknek.

— **Ovoda Kissomlyón.** Kedden *Takách* Márton celldömölki főbiro elnöklete alat Kissomlyó község képviselőtestületevel *Kulisséky* Ernő kir. tanfelügyelő helyszini tárgyalast tartott a községben felállitandó állami kisdedóvó tárgyában. A képviselőtestület egyhangulag megszavazott minden hozzajaru ást az óvoda felállitásához.

— **Kinevezés.** A király *Morvay* Aurél dr. szombathelyi kir. törvényszéki jegyzőt a dunavecsei kir. járásbirósághoz albiróvá nevezte ki.

— **Áthelyezett tanitónő.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Seregky* Bella szombathelyi polgári iskolai helyettes tanitónőt a hosszufalui állami polgári iskolához a IX. fizetési osztalyba segédtanitónőnek nevezte ki.

— **Helyreigazitás.** Lupunk mult vasárnapi számában a kath. Legenyegylet mulatságáról hozott tudósitásunkban sajnálatos sajtóhibák maradtak. melyeket következőkben igazitunk helyre: Sűcs Alajos helyesen: Luncz Alajos jószágkormányzó. Özv. Juhászné helyesen: Nyulászné, Kurcz Antalne helyesen: Juray Antalné. Oeli József, helyesen: Deli József. *Liuk* helyesen Laluk. Illés András helyesen: Ujcz András. A felülfizetők névsorából kimaradt Jugovics Imre aki 3 koronát, Jugovics Imréné, Nagy Pal, a kik 2—2 koronát fizettek felül.

— **Rendkivüli megyegyülés.** A vasmegyei munkapárt legutóbbi valasztmányi ülésén elhatározta, hogy az augusztus hó 11-ikére összehivandó megyegyülésen bizalmat szavaznak a kormánynak. A bizalmi inditványt *Ernuszt* Kelemen fogja megtenni. Ennyi bizalom után, a melyet a kormány egyik-másik megyéből sok esetben kinkeserves harcok után kap, szinte csudaszámba megy, hogy eddig még össze nem roskadt a bizalmak alatt.

— **Tüzoltók mulatsága.** A sárvári önk. tüzoitó egylet ma, (vasárnap) fényes ünnepséget rendez azon alkalomból, hogy ő felsége az egylet kilenc tagját 25 éves szolgálati diszéremmel tüntette ki. Az ünnepély a polgári iskola tornacsarnokában lesz délután 3 órakor. Tuboly Lajos főbiró beszéd kiséretében fogja feltüzni a kitüntetett kilenc tüzoltó mellére a diszérmeket. Ezek: Barabás György elnök, Góczán Sándor parancsnok, Vissy Mihály titkár, Bérhy György és Horváth József szakaszparancsnokok. Kollonics József ib. szakaszparancsnok. Horváth János őrparancsnok, idb. Pörnetzer János rajvezető és Molnár Ferenc tüzoltó. — Az ünnepély után a Korona vendéglőben nyári táncmulatság lesz.

— **Magyar név.** *Wassermann* Károly celldömölki lakos családi nevét belügyminiszteri engedéllely Vázsonyi-ra magyarositotta.

— **Templom felavatás.** Az őrségi református egyházmegye kötelékébe tartozó kerkaném et. falusi egyház uj templomot épittetett. A templomnak ünnepélyes felavatása aug. 31-én lesz. A felavatást, illetőleg a felszentelést Antal Gábor dr. dunántuli református püspök személyesen végzi.

— **Hirlapirodalom.** Németujváron *Csaplovits* Elemér dr. szerkesztésében és kiadásában, ma uj hetilap indult meg.

— **Beleesett a Gyöngyösbe.** *Avár* János nagycsömötei gazda, a ki epileptikus volt, a mult vasárnap a Gyöngyös folyó partján olvasgatott. Közben rájött a baja, elveszitette az eszméletét s belefordult a Gyöngyösbe, a mely meg volt áradva s Avár belefulladt. Holttestét a malom gátnál találták meg.

— **Kurokra került betörők.** Hétfőn két gonosztevőt fogott el a janoshazai csendőrség Bögöte, Hosszupereszteg és Vashosszufalu községekben hetek óta garázdálkodott egy tolvajbanda. A csendőrség a banda két tagját: Kovacs Gábor zalaberi illetőségü molnársegéd és Kappel Samu rovott multu csavargó személyében sikerült elcsipnie. A tolvajokat átadták a celldömölki kir. járásbiróságnak.

— **Leszuri vendéglős** A mult vasárnap késő. este egy sereg legény mulatott Torony község korcsmájában. A korcsmáros, *Balass* Géza csendre intette a már-már viaskodni kész legénysereget, a kik erre a korcsmarosra támadtak és halálosan megkésélték. A békitgető korcsmáros állapota halálos.

— **D' Elvert lovag Szombathelyen.** Lovag D' Elvert Lajost, az Oszirák-Magyar-Bank szombathelyi fiókjának volt főnökét — miután Bécsben elkövetett kisebb büniére kiszabot börtönbüntetést kiállotta — hétfőn délután visszaszállitották régi városába, Szombathelyre. Itt fogják tárgyalni azokat a váltóhamisitási pereket, a melyek az utóbbi időben valósággal elárasztották a szombathelyi kir. ügyészséget, valamennyi D' Elvert lovag monstre-bünpőrét duzzasztva még szélesebbre. Az egykori fényes életü gavallér, a ki Vas vármegye uri társaságában állandóan előkelő szerepet játszott, igen rövid időn belül már vádlottkéent fog állani a törvényszék előtt

— **A végrehajtások felfüggesztése.** A pénzügyminisztei elrendelte, hogy a mezőgazdasági munkával foglalkozók adója iránt inditott végrehajtások az aratás és betakaritás befejezéseig megszüntetendők.

— **Javalás.** Ilyen cimmel rendkivüli érdekes mulattató, könnyü nyelvezetü, tanulságos gyermekszindarab jelent meg *Saskeöy* József dr. tollából C. Szabó Lajos kiadásában Orosházán. A darab főelőnye, hogy felszerelése lehet egyszerü is és igy a legszerényebb iskolában is előadható. Mint olvasmány gyönyörködtetve nevettet. Egyetlen uri csalad asztaláról sem volna szabad hiányzania. Ajánljuk e munkát olvasóink figyelmébe, a melynek ára 50 fillér és G. Szabó Lajosnál megrendelhető Orosházán.

— **Értesités.** A sümegi államilag segélyezett községi polgári leányiskolával kapcsolatosan folyó évi szeptember 1-től internátus nyilik meg elemi- és polgári iskolába járó leánykák számára. Az ellátás dija (élelmezés, mosás, fütés világitás) havi 45 korona, mely mindig előlegesen fizetendő. A társalgás nyelve az iskolán kivüli időben német is. Francia nyelv és zongoratanitásért külön kell fizetni. A fölvételre vonatkozó megkereséseket a polgári leányiskola igazgatónőjéhez tessék intézni.

— **Itt az aratás — vigyázzunk a termésre,** Nyaranta sok kárt okoz a gazdáknak a vasut. A vasuti mozdonyból kipattanó szikra már sok gazdának tőnkre tette az egész évi reményét. A karosodásokat elkerülendő, a vasuti igazgatósága már most figyelmezteti a gazdaközönséget, hogy a vasut mentén elterülő földjeiken a leaaratott termést a pályatesttől legalább száz méternyire helyezzék el, mert a közelebb lerakott és a mozdony szikrája által elpusztitott termésért kártéritést nem fog fizetni, illetve az ilyen esetekben felelőséget nem vállal a károkért.

A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga az

ASBEST-PALA.

Elpusztithatatlan, soha javitást nem igényel. Tűzmentes, fagymentes, vizhatlan és viharálló.

Alatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg

KÖNNYŰ, mert a befedett terület négyzetmeterenkint 10 kilogram — holott a hornyolt cserépből négyzetmétere 40 kg., közönséges cserépből 65 kg., igy palafedésre a legkönnyebb tető és a leg gyöngébb fal is alkalmas.

Legmesszebbmenő jótállás!

Felvilágositást, árjegyzéket és mintát kivánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagyár R.-T. Jánosháza

Iroda: Zollner Bélánál Janosháza

Millió

hiteles bizonyitvány privátok és orvosoktól a

KAISER-

féle mellkaramelláról, mely

Kohögés

rekedség kataruss és nyálkásodás ellen a legbiztosabb és a legjobban ható gyógyszer.

Kapható:

Vesuvemben: *Incze* Kalmán. *Devecserben*: *Balogh* Mihály. *Celldömölkön*: *Bisiczky* Ödön, Szentgálon: Wolf Béla gyógyszertárában.

Őszi trágyázás!

Rend ivül olcsó árak!

THOMASSALAK

A legjobb és legolcsóbb foszforsavas mütrágya!
Óvakodjunk o hamisitasoktol!
Csak akkor valodi ha ilyen zsakban van és eredeti olomzár van rajta.
Minden zsak tartalomjegyzékkel van ellatva!

KALMÁR VILMOS

a Thomasphatfabriken Berlin, vezérképviselője
Budapest, VI. Andrássy-ut 49.
Különösen a jelenlegi rendkivüli olcsó árakra figyelmeztjük a vasarlókat. 2—20

Őszi trágyázás!

Gépjavitó és kovácsmühely.

Tisztelettel hozzuk a n. é. közönség b. tudomására, hogy **Celldömölkön a Gyár utcában** (Kórház-kert mellett) saját telkünkön épült uj mühelyünkben

mezőgazdasági gépjavitó és kovács-mühelyt

rendeztünk be.

Elvállaljuk gőzgépek, benzinmotorok, cséplőgépek, vetőgépek, járgányok, szivattyuk stb. szakszerű javitását.

Mindennemü kovácsmunkakat, lóvasalást a legpontosabban teljesitünk. Szives pártfogást kérve,

kiváló tisztelettel

Varga Testvérek, gépészek.

A japánok gyakorlati érzéke

azonnal felismerte az uj „BERSON" gummisarok számos előnyeit!

Ferdére taposás, kicsúszás, fáradtság, az egész vázkötőszövet kizárva! Berson-müvek Budapest, VII.

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal.

Kollarit- bőrlemez.

kaucsuk-kompozitióval bevont ruganyos, viharbiztos és időtálló szagtalan fedéllemez. **A jelenkor legjobb fedéllemeze.**

Végtelenül tartós.

Régi zsindelytetők átfedesére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell.

Kapható Celldömölkön: HOFFMANN MIKSA fakereskedőnél.

Nyomatott a kiadótulajdonos „Vörösmarty" könyvnyomda és hirlapkiadóvállalat gyorssajtóján Devecserben 1918.